

MÄNTTÄ-VILPPULAN ELINVOIMALASKENTA

MW-Kehitys toteutti Elävä kaupunkikeskusta –hankkeessa keskusta-alueen elinvoimalaskennan, jonka perusteella saadaan erilaisia tunnuslukuja keskustan elinvoimaisuudesta ja vertailutietoa muihin kaupunkikeskustoihin nähden.

Kaupunki- ja maaseutukeskustojen elinvoiman laskentaa on tehty kevästä 2015 alkaen. ”ALLin” elinvoimalaskenta on perusselvitys, jonka tuloksena saadaan vertailtavia elinvoimalukuja kaupunkien ja maaseututaajamien keskusta-alueista. Elinvoimalaskenta on tehty 24 kaupunkikeskustassa ja 22 pienkeskustassa. ALLin elinvoimalaskenta toimii työkaluna keskustan kehittäjille.

Kunnan tai kaupungin luonnollinen kauppapaikka ja elinvoiman mittari on sen keskusta-alue. Se on myös tärkein osa kaupungin brändiä. Keskusta-alueella asioidaan, vietetään aikaa ja käydään töissä. Vetovoimainen ja viihtyisä ympäristö on myös yksi tärkeä osa koko kunnan elinvoimaisuutta. Kaupunki ja elinkeinoelämä elävät jatkuvassa muutoksessa, jolloin myös kaupunkikeskustan kehittäminen on jatkuva prosessi, ei yksittäinen projekti.

Maaseutumaisissa keskustoissa keskusta-alueen rakenne on usein nauhamainen ja liiketilat sijaitsevat yksittäin tai pienissä ryhmissä pääväylien varrella. Keskusta-alueen tiiveys ruokkii toimivuutta ja viihtyvyyttä, kun palvelut ovat saavutettavissa kävelyetäisyydellä. Laskennallinen keskimääräinen matka, jonka asiakkaat ovat valmiita kävelemään autoa siirtämättä, on noin 200 metriä. Todelliseen tilanteeseen vaikuttavat myös pysäköintipaikat ja koettu kävely-ympäristö.

Mänttä-Vilppulan elinvoimaluvut

Mänttä-Vilppulassa elinvoimalaskenta suoritettiin MW-Kehityksen toimeksiannosta. Liiketilojen kartoitus ja luokittelu tehtiin 12.1.2017 Mäntän osalta ja 18.1.2017 Vilppulan osalta. Elinvoimalaskennassa otetaan mukaan kaikki liiketilat, joilla on oma sisäänkäynti kadulle tai kauppakeskukseen. Laskennassa rajataan myös elävä ydinkeskusta. Lauantaina palvelevat kuluttajakaupat ja ravintolat ovat keskeinen indikaattori liikekeskusten elinvoimasta. Liiketilakartoituksen perusteella lasketaan tunnusluvut eri liiketilaryhmien suhteista. Tietoja voidaan vertailla eri kaupunkien välillä. Kehitystä seurataan päivittämällä tietoja vuosittain.

LIIKETILAT TAAJAMISSA	MÄNTTÄ	VILPPULA	YHTEENSÄ
LAUANTAILIIKKEET	30	17	47
RAVINTOLAT/KAHVILAT LAUANTAISIN	8	3	11
LAUANTAIYRITYKSET YHTEENSÄ	38	20	58
ARKIYRITYKSET	48	23	71
TYHJÄT LIIKETILAT	6	5	13
REMONTISSA, KAUSILUONT. SULJETTUNA	0	1	1
KAIKKI YHTEENSÄ ALL IN	92	49	141

Mäntän keskusta on kokoonsa nähden melko kaupunkimainen.

Mäntän keskustan liiketilojen maantieteellinen keskipiste sijaitsee Valtatiellä, hieman pääristeyksen länsipuolella.

Rautatie ja maantie halkovat keskustaa leveänä liikennealueena.

Mäntän ydinkeskusta asettuu kehälle, jonka halkaisija on noin 400 metriä.

Kesällä Mänttää elää matkailijoista, talvella on hiljaisempaa.

Vilppulan liikekeskustan rakenne on väljempi kuin Mäntän keskustassa. Vilppulan keskustan liiketilojen maantieteellinen keskipiste sijaitsee Kaarikadun ja Vankankadun kulmassa.

Mäntän keskustassa on suhteellisen vähän liikeyrityksiä vertailukeskuksiin nähden. Selittäviä tekijöitä on Vilppulan taajama, jossa on lähes 50 liikeyritystä vain kuuden kilometrin päässä Mäntän keskustasta. Tilastollisesti Mänttä ja Vilppula muodostavat yhteisen taajaman, mutta elinvoimaluvut voidaan laskea vain pääkeskuksen liiketilalukujen perusteella. Lisäksi, myös Mäntän keskustan ulkopuolella on 22 liikettä, jotka eivät ole mukana laskennassa. Ne sijaitsevat yli 200 metrin päässä keskusta-alueen ulkorajasta Asemankulman ja Myllyrannan alueella.

Mäntän elinvoimaluku 3,021 on hyvällä tasolla, ja se ylittää pienten kaupunkikeskusten keskiarvon 2,89. (Elinvoimaluku = lauantaiyritykset – tyhjät liiketilat / kunnan asukasluvu)

Lauantaikaupan osuus on 41,3 %. Alle 50 prosentin tulos kertoo lauantaikaupan ostovuodosta suurempiin kaupunkeihin. (SaFe % = lauantaiyritysten osuus kaikista liiketiloista, kriittinen alaraja 50 %)

Kaupan osuus suhteessa ravintoloihin 79 %, on hyvällä tasolla. Keskiarvo pienissä keskuksissa on 77,7 %. (BusRe % = lauantailiikkeet / lauantairavintolat)

Tyhjien liiketilojen määrä 6,5 %, on hyvin kohtuullinen kun valtakunnallinen keskiarvo on 13,2 %. (Black hole % = tyhjät liiketilat / kaikki liiketilat)

Taajamien vertailussa Mänttä-Vilppulaa on verrattu asukasluvun mukaisesti vastaaviin saman kokoluokan kaupunkeihin koko valtakunnan tasolla.

TAAJAMIEN VERTAILU	AS. LUKU	LA YRI- TYKSET	LA RAVIN- TOLAT	ARKI- YRITYKSET	TYHJÄT TILAT	KAIKKI YRITYKSET	ELINVOI- MALUKU	SAFE %	BUSRE %	BLACK HOLE %
MÄNTTÄ	10593	30	8	48	6	92	3,021	41,3	79	6,5
MÄNTTÄ + VILPPULA	10593	47	11	71	11	141	-	-	-	-
HEINOLA	19589	69	13	93	26	205	2,859	40,0	84,2	12,7
KALAJOKI	12623	39	9	54	9	114	3,09	42,1	81,3	7,8
MÄNTYHARJU	6266	24	7	49	9	95	5,5	32,6	77,4	9,5
JUVA	6616	19	3	30	16	69	2,66	31,9	86,4	23,2

Kaupunkien keskustojen elinvoimalaskenta on osa valtakunnallista Elävät Kaupunkikeskusta ry:n toimintaa. Yhdistyksen tavoitteena on edistää kaupunkien keskustojen vetovoimaisuutta. Elävät Kaupunkikeskustat ry:n ovat perustaneet kaupungit, kaupan liitot sekä kiinteistöalan järjestöt keskustojen kehitystyön verkostotoimijaksi. Mänttä-Vilppulan kaupunki ja MW-Kehitys ovat olleet usean vuoden verkoston aktiivisia toimijoita. Verkosto palkitsi Mänttä-Vilppulan pienten keskustojen kehittämispalkinnolla vuonna 2014.

Lisätiedot:

Mari Tastula, projektipäällikkö
Mänttä-Vilppulan Elävä kaupunkikeskusta –hanke, MEKKU
MW-Kehitys Oy
044 737 3372, etunimi.sukunimi@mw-kehitys.com

Antti Korkka, markkinointijohtaja
MW-Kehitys Oy
040 834 6676, etunimi.sukunimi@mw-kehitys.com